

Kijk- en luisteraanwijzing

Ongekend is een **cultureel project** bedacht en gemaakt op uitnodiging van het Cultureel Platform IJsselstein in het kader van **IJsselstein 700 Jaar Stad**. Vier kunstenaars, Leontien Kurpershoek, Jan Willem Zuidhoek, Joop Nolles, Jos Hoes werkten samen met het stadsmuseum.

Idee

Leontien Kurpershoek, beeldend kunstenaar, werkt in veel van haar beelden met gevonden voorwerpen. Die objecten vinden hun plaats in speelse constructies die vorm krijgen in relatie met de bouwlocatie. Hier ontstond het plan om de toren als werklocatie te gebruiken en de raamnissen te benutten voor een objectenserie. **Jan Willem Zuidhoek** werd als collega kunstenaar en vaste vormgever van het stadsmuseum betrokken bij het idee. Daarnaast werd samenwerking gezocht met **Joop Nolles** en **Jos Hoes**, geluidsontwerpers. De toren zou in zijn geheel een installatie worden waar de bezoeker van kelder tot torenkamer wordt gelokt. Het **stadsmuseum** gaf de kunstenaars toegang tot het depot. Deze kleine schatkamer met vele vreemde voorwerpen vormde de inspiratiebron voor het hele project.

Depotstukken

Het museumdepot is een zolder vol kasten en stellingen waar soms direct zichtbaar, soms ingepakt een **collectie voorwerpen** wordt bewaard die allemaal op één of andere manier een relatie hebben met de **historie van IJsselstein**. Veel van die voorwerpen bent u wellicht ooit in het museum tegen gekomen. Sommige voorwerpen blijven vooral op de plank of in de kast: te onbeduidend of niet passend in een tentoonstelling. De kunstenaars keken rond met ontwerperogen. Intuïtief werden voorwerpen aangewezen als vreemd, bijzonder mooi, raadselachtig.

Werkwijze

Groepen voorwerpen die ‘misschien weleens wat zouden kunnen worden’ werden apart gezet. In de toren werd onderzocht wat de nissen aan klem of steunpunten boden en wat een ordening van voorwerpen zou kunnen zijn. Jan Willem en Leontien bedachten beurteling en tegelijk ideeën, zochten gezamenlijk naar constructiemateriaal en vormgevingsmogelijkheden die een relatie hadden met de depotobjecten. Nis voor nis werd de toren veroverd. Jos en Joop haalden hun opname apparatuur naar IJsselstein om veldopnames te maken. Hoe klinkt IJsselstein? Geluidsexperimenten klonken door de toren. Welke geluiden klinken van kelder tot toren kamer? Waar willen we iets horen? Wat moet dat dan zijn? Stem? Iets mechanisch? Iets ritmische of juist een terloopse klank? Hoeveel en hoe hard? Al snel bleek juist het geluid de factor is, die de bezoeker, eerst naar de kelder lokt, en dan trap na trap naar boven leidt van beeld naar speaker, van lichtzijde naar schaduwkant.

Geluid

Altijd vochtig is het hier. En het klinkt nog natter dan het is.

Kelder nis

Op het laagste punt. Kruikhalzen en afgebroken oren houden de kartonnen constructie open zodat het licht daardoor en door het aardewerk heen valt. Ooit gedraaid, gebruikt, weggegooid, opgegraven en nu weer gevonden in het depot. Vocht en tijd spelen hun spel met de golvende kartonplaten.

Objectlijst: vier halzen van aardewerk flessen nrs: 0584, 0510, 0526, 10231

Geluid

De sneltram en overweg.

Tweede nis

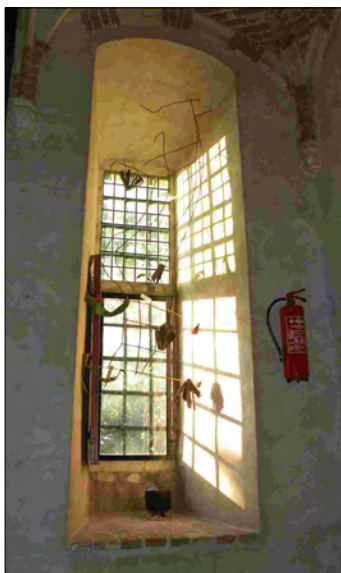
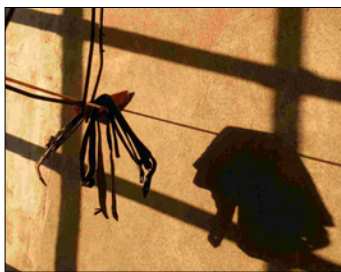
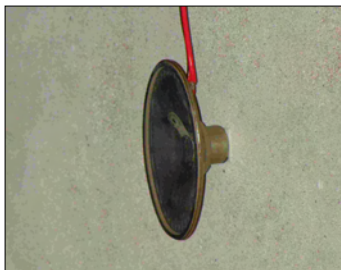
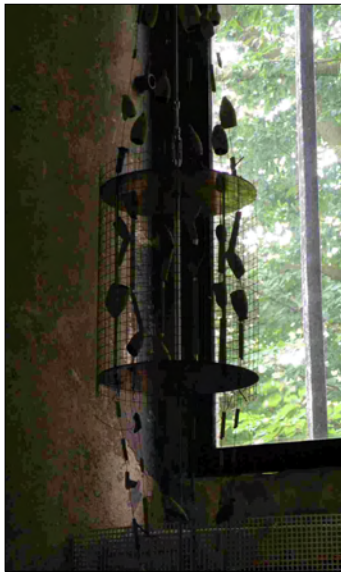
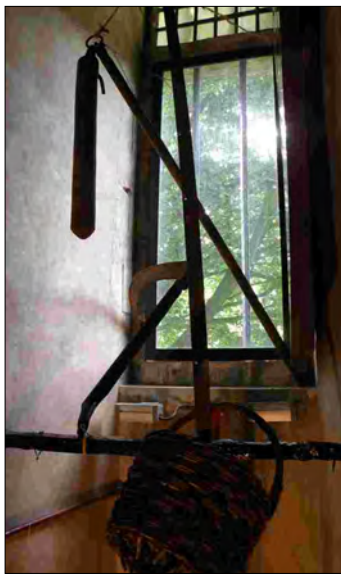
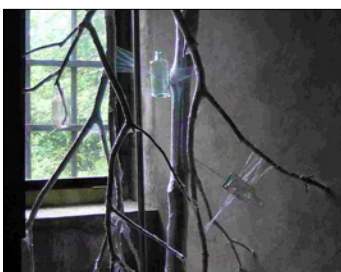
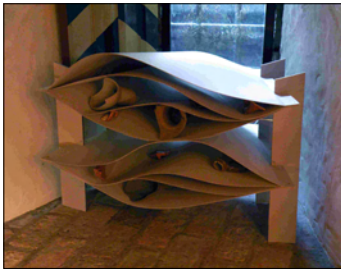
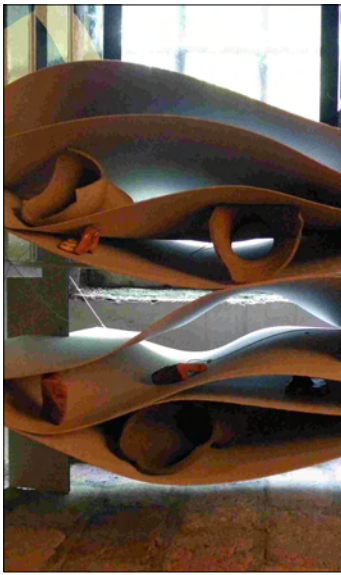
Een bundel staken met verschillende functies staan wat nonchalant in de hoek als ooit terloops achtergelaten. Wat is nou toch een pekstok?

Objectlijst: 3 pekstokken en 2 lansen (van oorspronkelijke standplaats R links).

Derde nis

Hier is een vreemd soort insect aan de gang geweest: de boomtakken zijn samen met de flesjes volledig ingesponnen. Of was het een elfenstreek.

Objectlijst: 9 stuks kleine glazen flesjes (van oorspronkelijke standplaats F3).

Geluid

De molen in bedrijf.

Vierde nis

Geen element kan gemist in deze constructie. De werktuigen dragen en rusten na jarenlang intensief gebruik. Hoor je ook de winddotter?

Objectlijst: Dorsvlegel, met kaartje eraan 2003 -36, in rek S4-3. Sikkel, in rek S4-1

Vijfde nis

Klein Pijpenkoppenmuseum. Wie weet waar te graven vindt ze te kust en te keur in de Hollandse aarde, onze oude Goudse pijpen. Stukgerookt en weggegooid. Maar die uit het museumdepot hebben fijne details in het aardewerk. Zij hebben een eigen schrijn.

Geluid

De brugwachter.

Objectlijst: 12 pijpenkoppen.

Zesde nis

Wie heeft de riempjes gedragen? Waaraan en waarvoor? En welke betekenis had de code? Gebundeld zijn ze in depot gevonden. In bundels hangen ze in het licht ten toon.

Objectlijst: 5 riemen (uit doos met oorspronkelijke standplaats O2). Touwtas (10292, oud 2005-012 van oorspronkelijke standplaats O1).

Zevende nis

Een gewichtige zaak! Met nodeloos veel massa hangt hier de boel aan een draadje. Halen en brengen.

Geluid

Raadsvergadering. Plaats voor historische beslissingen.

Objectlijst: Kapotte stalen katrol (10044 van oorspronkelijke standplaats G5). 3 weegschaalgewichten (m10046 van oorspronkelijke standplaats G5). 3 stenen contragewichten (van oorspronkelijke standplaats S5.3).

Achtste nis

Wie het weet mag het zeggen. Wat is museumstuk en wat komt van de kunstenaarshand? Kun je zomaar iets tegenkomen wat je zelf gemaakt had moeten hebben? Of zijn wij gereïncarneerd.

Objectlijst: Houten schoorsteentje (0223 van oorspronkelijke standplaats S3). Olielampje (10043 van oorspronkelijke standplaats G5).

Negende nis

Aha, daar kwam dat geluid al die tijd vandaan. Stoort de zendmast nog steeds? Dat was toch verholpen?!

Objectlijst: Groene Philips Radio 10283. Radio distributie 10263.

